

48-мо ОУ "Йосиф Ковачев"

гр. София- 1202
ул. „Клокотница“ № 21
тел.: 831-30-87, 831-01-20
e-mail - ou48@mail.bg

УТВЪРЖДАВАМ !

ДАНИЕЛА КОСТОВА
ДИРЕКТОР

.....
12 септември 2018 г.

ПРОГРАМА
ЗА
ПРЕДОСТАВЯНЕ
НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ
НА ДЕЦА/УЧЕНИЦИ
ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

**Настоящата Програма е приета на заседание на Педагогическия съвет
с Протокол № 13 / 10.09.2018 г.
и е утвърдена със Заповед № 514 / 12.09.2018 г.
на директора на 48. ОУ „Йосиф Ковачев“**

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца/ученици от 48. ОУ „Йосиф Ковачев“ от уязвими групи и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на равни възможности и приобщаването на децата/учениците от уязвими групи.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаването на децата/учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- ⇒ Закон за предучилищното и училищното образование;
- ⇒ Държавен образователен стандарт за приобщаващо образование;
- ⇒ Закон за защита от дискриминация;
- ⇒ Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Уязвими групи са тези групи, които представляват заплаха или нестабилност за развитието на децата/учениците, както в социален, така и в образователен план.

Такива рискови среди са:

- ⇒ социално слаби семейства;
- ⇒ семейства, в които родителите работят в чужбина и децата са отглеждани от близки и роднини;
- ⇒ семейства, в които няма единни възпитателни изисквания;
- ⇒ семейства, в които детето е отглеждано от един родител;
- ⇒ семейства с проблеми от различно естество - болен родител или друг трагичен случай;
- ⇒ семейства от други държави, избрали да живеят в България;
- ⇒ деца/ученици със социално слаба мотивация за учене и незаинтересованост към учебния процес;
- ⇒ деца/ученици от етническите малцинства, особено тези които не владеят добре български език;
- ⇒ деца/ученици със СОП и/или хронични заболявания.

Принципи на системата на предучилищното и училищното образование, на които могат да разчитат децата/учениците от уязвимите групи:

1. Образованието е национален приоритет;
2. Образователният процес включва обучение, възпитание и социализация;
3. Образованието е ориентирано към интересите и към мотивацията на детето/ученика, към възрастовите и социални промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

4. Осигуряване на равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете/ученик;
5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование;
6. Запазване на българската образователна традиция;
7. Хуманизъм и толерантност;
8. Иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите.

Обучението, възпитанието и социализацията на децата/учениците от уязвими групи е процес, който изисква изпълнение на редица дейности, насочени към промяна на обществените нагласи, промяна на подхода в училище, активна подкрепа от родители и общественост.

II. ЦЕЛ

Главна цел на работата с децата/учениците от уязвими групи е максимално проявяване на потенциала на личността, осигуряване на равни шансове за развитие и образование чрез:

1. Пълноценна социализация и интеграция на децата/учениците от уязвими групи;
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование;
3. Утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;
4. Съхраняване и развитие на културната идентичност на децата/учениците от етническите малцинства;
5. Превантивна работа в посока развитие на социалните умения, уменията за общуване и развитие на емоционалната интелигентност у учениците;
6. Правилно ориентиране в посока кариерно и професионално развитие на учениците и реализацията им в обществото впоследствие.

III. ЗАДАЧИ И ДЕЙНОСТИ

1. Провеждане на информационни кампании сред родителите на децата от уязвими групи;
2. Осигуряване на ефективен координационен механизъм между заинтересованите страни за провеждане на ефективни действия;
3. Специализирана работа с родителската общност за по-голяма заинтересованост към образователния процес и резултатите от него;
4. Работа с ученици и родители за преодоляване на негативните стереотипи и дискриминационни нагласи;

5. Картотекиране на деца/ученици от т.нар. уязвими групи и прилагане на политиката на подкрепата на личностното развитие;
6. Предоставяне на обща и допълнителна подкрепа на личностно развитие, която да осигурява физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата/учениците;
7. Включване на деца/ученици от уязвими групи в дейностите на паралелките и общоучилищни изяви с цел да почувстват своята значимост и повишаване на самочувствието;
8. Провеждане на анкети, тестове, проучвания в паралелките за наличие на ученици от уязвими групи;
9. Своевременно информиране на родителите за отсъствия, добри и лоши прояви на учениците.

IV. ОРГАНИЗАЦИОННИ ВРЪЗКИ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ

1. Организиране на съвместни дейности с Районната администрация;
2. Съвместна дейност с II РУП - СДВР и инспекторите ДПС;
3. Участие в инициативите и мероприятията на МКПППМН;
4. Създаване и поддържане на трайни връзки с институции и организации, подпомагащи училищните дейности;
5. Продължаване на контактите с Агенция „Закрила на детето“ и Дирекциите „Социално подпомагане“;
6. Ангажиране на родителската общност към проблемите на предоставянето на равни възможности за всички деца/ученици.

V. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

На децата/учениците в 48. ОУ се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Подкрепата за личностно развитие се реализира чрез осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на децата и учениците и в съответствие с индивидуалните потребности на всяко/всеки ученик.

За организиране на подкрепата на личностното развитие в 48. ОУ за координатор е определен педагогическият съветник Росица Георгиева.

Функции на координатора:

1. Разпознава потребността от предоставянето на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете/ученик въз основа на наблюденията и анализите на класните ръководители/учителите, които преподават на детето/ученика, въз основа на документите на децата/учениците, включително от изследвания и консултации при наличие на такива, и въз основа на събраните данни за развитието на децата и учениците, и/или по инициатива на родителя на детето/ученика;

2. Предлага на директора да утвърди съставите на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата/учениците в случай на необходимост от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;
3. Координира извършването на оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания от екипите за подкрепа за личностно развитие;
4. Предлага на директора да утвърди списък на децата и учениците, на които ще се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие въз основа на извършената оценка на индивидуалните им потребности от екипите за подкрепа за личностно развитие;
5. Координира предоставянето на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с педагогическите специалисти;
6. Предлага на директора в случай на необходимост да осигури допълнителни специалисти като организира и координира осигуряването им в зависимост от индивидуалните потребности на детето/ученика, включително център за специална образователна подкрепа, специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания и/или от доставчици на социални услуги в общността, получили лиценз за предоставяне на социални услуги за деца по реда на Закона за закрила на детето;
7. Координира работата с родителя на детето/ученика, включително по отношение включването му в работата на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика;
8. Координира работата и взаимодействието на всички екипи за подкрепа за личностно развитие на децата/учениците;
9. Съхранява документите на всяко дете/ученик, за което е формиран и работи екип за подкрепа за личностно развитие;
10. Координира работата с институциите в системата на предучилищното и училищното образование и с други институции и организации, работещи с деца, по отношение предоставянето на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете или ученик;
11. Координира предоставянето на методическа подкрепа от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от Държавния логопедичен център, от център за специална образователна подкрепа и съдейства за провеждането на различни форми на обучение на педагогическите специалисти;
12. Организира и координира дейности и събития в училището за децата/учениците, за училищната и за родителската общност,

насочени към промяна на нагласите и приемане на различието, както и към изява на дарбите на децата и учениците;

13. След приключване на втория учебен срок на съответната учебна година изготвя и предоставя на педагогическия съвет обобщен доклад-анализ за състоянието на процеса на приобщаващото образование в училището.

Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете/ученик и включва различна екипна работа между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете/ученик. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето/ученика и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- ⇒ деца/ученици със специални образователни потребности;
- ⇒ деца с хронични заболявания;
- ⇒ деца в риск.

Допълнителната подкрепа включва:

- ⇒ работа с дете/ученик по конкретен случай;
- ⇒ психо-социална рехабилитация;
- ⇒ рехабилитация на слуха;
- ⇒ зрителна рехабилитация;
- ⇒ рехабилитация на комуникативни нарушения;
- ⇒ осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- ⇒ специализирани средства;
- ⇒ ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ОУ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ДСП по местоживеене с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага да окажат помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	педагогически съветник	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	кл. ръководител, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.2018 г.	директор	
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	01.11.2018 г. 01.04.2019 г.	ЗДУД, учители по БЕЛ, учители в НЕОО, учители в ЦОУД	
Организиране на дейности по интереси в училището	17.09.2018 г.	учители в ЦОУД	
Кариерно ориентиране и консултиране в паралелките от III до VII клас	01.12.2018 г. 01.05.2019 г.	педагогически съветник, психолог	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	специалисти по подкрепа за личностно развитие	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	специалисти по подкрепа за личностно развитие	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	психолог	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, ЗДУД, учители, педагогически съветник	
Организиране и провеждане на “Училище за родители“	01.03.2019 г.	директор, педагогически съветник, Обществен съвет	при желание от страна на родителите
Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно	УКБППМН, директор, районна администрация	
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	м. юни 2019 г.	директор, председатели на МО	

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност.

Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.